

Belgijos tautinių šokių kolektyvas „Lietuvonis“. Asm. archyvo nuotr.

Belgijos lietuvių gijos

Nuo 2007 metų Briuselyje gyvenanti Asta Kulikauskaitė – edukologijos, švietimo politikos ir vadybos magistrantė, tarptautinės Europos mokyklos Briuselyje mokytoja, net ir daugiau nei dešimt metų praleidusi svetur nejučianti išvykusi iš Lietuvos.

Evelina KISLYCH-ŠOCHIENĖ

Galbūt taip yra todėl, kad aktyvi pasaulio lietuvė A. Kulikauskaitė, prieš dešimt metų prisijungusi prie Belgijos Lietuvių Bendruomenės, o nuo 2017-ųjų metų einanti valdybos pirmininkės pareigas, didžiąją dalį savo laiko ir energijos skiria lietuvybės puoselėjimui

Asta, papasakokite apie savo pasirinkimą vykti gyventi ir dirbti į Belgiją, Briuselį?

Vykti į Belgiją buvo ne mano sprendimas. Tiesa, visada žinojau, kad teks keliauti į svečias šalis, gal net dirbti, nes esu smalsi ir aktyvi, bet kur ir kaip, nė nenučiuokiau. Į Belgiją mane pakvietė mano sesė, kuri buvo gavusi darbą Briuselyje. Po mano magistro studijų, diplomų įteikimo dieną, sesė pakvietė mane keliauti kartu su ja. Tuo metu sesė laimėjo konkursą Europos mokykloje direktoriaus pavaduotojos pareigoms naujai kuriamoje, dabar Briuselio ketvirtoje, Europos mokykloje. Aš

sutikau. Išėjau iš darbo Vilniaus „Ryto“ vidurinėje mokykloje, kur studijuodama dirbau. Pasiėmėme vos dvejų metų jos dukrytę ir keletą daiktų ir dvi sesės, lydimos jos vyro, išvykome gyventi į Briuselį. Tik išlipę iš lėktuvo visi žinojome, kad esame ne turistai, mes dabar kurį laiką čia gyvenime, čia laikini mūsų namai ir svarbu kuo daugiau suprasti, sužinoti, prisitaikyti prie naujų sąlygų ir kultūros. Vėliau pas mus atvyko ir mūsų mama. Gyvenome kartu, mama pasisvečiuodavo po kelis mėnesius, paskui grįždavo į Lietuvą, vėl į Briuselį. Sesė, pasibaigus sutarties terminui, išvyko gyventi į Ameriką, Floridą, pas vyrą. Mama dabar keliauja per tris šalis: Lietuva, Belgija, Amerika, vėl Lietuva. Briuselyje esu nuo 2007 m. ir vis sakau, kad dar iš Lietuvos neišvažiavau. Lietuva – ten, kur aš. Dabar, turėdama galimybę vis daugiau keliauti, kaskart sutinku lietuvių ir jau nebesistebiu. Mūsų tikrai daug, ir visur.

Esate baigusi Lietuvos edukologijos, Vilniaus universitetus, įgijusi edukologijos, švietimo politikos ir vadybos magistro laipsnį. Kuo užsiimate Briuselyje?

Briuselyje dirbu mokytoja tarptautinėje Europos mokykloje. Dirbu ir pradinėje mokykloje, šiuo metu – su jauniausiais lietuvičiais, kurių klaseje turiu net 21. Man jie labai brangūs. Turiu ir tokių, kurie po darželio išvyko į Lietuvą, bet ir dabar kartais nuo karto atvyksta su braškėmis manęs aplankyti. Su kai kuriais susirašau, gaunu laiškų, pasidomiu, kaip jiems sekasi. Jie man labai svarbūs. Kiekvienas palieka neišdildomą įspaudą širdyje ir visiems vietos užtenka. Mano darbas man didžiulis džiaugsmas. Kartais ateinu pavargusi, o tos klausiančios akytės žiūri ir šypsosi, viską pamirštu.

Prie Belgijos Lietuvių Bendruomenės prisijungėte 2007-aisiais. 2017-aisiais tapote Valdybos pirmininke. Ką Jums reiškia bendruomenė gyvenant ne Lietuvo- ▶

je? Ar šis pasirinkimas sumažino Jūsų ilgesį ir neleido atitrūkti nuo savo gimtosios kultūros, kalbos, aktualijų?

Belgijos Lietuvių Bendruomenę susiradau internete atvykusi, gal net po dviejų savaitių. Pradžioje mane domino, ar yra lietuvių ir kokia veikla jie užsiima, ką galėčiau nuveikti kartu su dukterėčia, tai yra kokios yra vaikų mokyklėlės, mamų klubai, kempeliai. Taip su dukterėčia, kuri dar nėjo į darželį, pradėjome lankytis BLB mamų klubuose ir kartu švęsti įvairias lietuviškas šventes, bendrauti su lietuviais. Nuo 2007 metų iškart ėmiau savanoriauti rengiamose „BeLux“ sporto žaidynėse. O nuo 2009 įsitraukiau į BLB valdybos veiklą. Visus šiuos metus buvau BLB valdybos narė. Dirbau kartu su labai įdomiais ir aktyviais žmonėmis, tokiais kaip Arnoldu Prancėvičiumi, kuris visą tą laiką buvo mūsų BLB valdybos pirmininkas. Iš jo ir kitų mokiausi visko, ko tik galėjau. Arnoldui netikėtai palikus mus, reikėjo naujo vadovo. Pusę metų, kaip jau Belgijoje įprasta, gyvenome be valdžios, bet pas-kui įvyko rinkimai ir pirmininke

A. Kulikauskaitė „BeNeLux 2017“ orientavimosi varžybose. Larissos Rand nuotr.

buvau išrinkta aš. Tai buvo vienas sunkesnių žingsnių, nes po Arnoldo, labai stipraus diplomato, nebuvo lengva. Likimas pasiūlė išbandymą, bet kartu atsiuntė ir puikią komandą, ypač vyrus, kurie be galo padeda, ir vieningai, be atlygio, be atokvėpio ir klausimų dirbame. Tikrai taip, tai buvo kaip tik paieška, savirealizacija lietuviškoje kultūroje. Aš nejučiu, kad esu išvykusi, aš esu Lietuvoje, tik ji dabar tęsiasi man labai toli – kur aš, ten ir Lietuva. Aš dažnai juokauju, kad kaskart išvykdama iš Lietuvos automobiliu, lėktuvu, kirstama jos sieną, kuri mano įsivaizdavimu yra guminė, imu ją ir išsitempiu iki ten, kur aš apsistoju. Jei kaimynai ir žmonės gatvėje, parduotuvėse ar tvarkant buitinius reikalus kalbėtų ne prancūzų, flamų ar anglų, arabų kalbomis, tai turbūt visai nepastebėčiau, kad esu ne Lietuvoje. Tiesa, kartais būna, kad ir pamirštu, tada imu su visais kalbėti lietuviškai, kol sustabdo. Briuselyje bendraudama aštuoniasdešimt procentų laiko kalbu lietuviškai: darbe su vaikais, lietuviais, draugais ir pažįstamais, namuose, žiūrime LT televiziją, ir tik darbe su kolegomis, kaimynais, parduotuvėse, tvarkydama reikalus – ne.

Belgijos Lietuvių Bendruomenė – kokia ji? Kiek narių ji jungia?

Bendruomenė ne Lietuvoje būtent yra, kaip ir sakote, maža Lietuva svečioje šalyje.

Ji kitokia. Aš labai džiaugiuosi, kad Belgijos Lietuvių Bendruomenė yra tokia, kokios aš norėčiau: smalsi, narsi, aktyvi, produktyvi bei intelektualai (atsiprašau kitų bendruomenių). Kartais man darosi nesmagu, ypač kai vyksta kokie debatai ar susitikimai, pristatymai, kai suvoki, kad tai yra ne Lietuvoje, gaila, kad tiek daug jaunų, protingų, išsilavinusių žmonių išvykę, nors dauguma ir dirba Lietuvai, bet tiesiogiai nėra joje. O taip norėtusi, kad jie kurtų

Mokslo metų šventė LR ambasados kiemelyje. Asm. archyvo nuotr.

Lietuva, būtų aktyvūs politikai, nes atrodo, kad jie žino, kas yra ir ko nori. Nežinau, kaip būtų, jei... bet iš dalies gaila. Guodžia tik tai, kad šie jauni žmonės, pasisėmę daug europinės, pasaulinės patirties, grįš į Lietuvą ir kurs ją.

Belgijoje, manoma, yra apie tris tūkstančius lietuvių. Dauguma gyvena Briuselyje ir dirba Europos Sąjungos institucijose. Taip, yra ir ankstesnės kartos, atvykusių po karo, meilės emigrantų, laimės ieškotojų, studentų, studijuojančių Gente, Liuvene, Briuselyje, menininkų, ieškančių kūrybinės mūzos, verslininkų ir pan. Belgijos Lietuvių Bendruomenė buvo įkurta prieš 70 metų (1947 m. pabaigoje) ir jos tikslas buvo padėti lietuviams burtis, palaikyti vieniems kitus, švęsti lietuviškas šventes, netiesiogiai padėti Lietuvai. Antrojo pasaulinio karo metu Vokietijos pabėgėlių iš Baltijos šalių stovyklose atsidūrusiems žmonėms Belgija pasiūlė darbą anglių kasyklose. Nemažai lietuvių ryžosi imtis šio darbo, todėl jie apsigyveno netoli kasyklų. Vyko daugiausia tik vyrai, tikėdamiesi įsikurti ir atsivežti šeimas, bet ne visiems

pavyko, darbas buvo negailestingai sunkus. Kai kuriems pasisekė kitokiais keliais pasiekti Belgiją ir susikurti sau namus. Kiti tranzitu per Belgiją išvyko į JAV ir kitas šalis. Tuo metu gyveno ir labai aktyvūs buvo rašytojas Eduardas Cinzas, Bronė Gailiūtė-Spies, Paliukovų šeima bei kiti. Kunigas Jonas Dnauskas inicijavo kurti bendruomenę. Už lietuvių bendruomenės vairo penkiasdešimčiai metų stojo Stasė Dominaitytė-Baltus. 2000 metais išrenkamas bendruomenės pirmininkas Darius Oliškevičius ir pirmoji valdyba. Dar po metų – A. Norienė, o nuo 2007 m. vadovauti pradeda A. Pranckevičius.

Šiuo metu bendruomenė gausiausia, nors pokario metu, manoma, buvo daugiau nei 2 tūkstančiai lietuvių. BLB narių, mokančių nario mokesčių, palyginti mažai, apie 50 asmenų. Lietuvių, kurie aktyviai dalyvauja renginiuose, patys inicijuoja veiklas, kuria, yra apie 200–300 asmenų, taip pat prie mūsų veiklos prisideda ir nemaža dalis Lietuvą mylinčių užsieniečių.

Jūsų veikla labai įvairi – debatų, keliautojų klubai, choras, folklo-

ro grupė. Ar platus bendruomenės veiklų pasirinkimas – viena iš Jūsų sėkmingo gyvavimo priežasčių?

BLB veikla labai plati ir ne vien BLB valdybos dėka. Kaip minėjau, čia gyvenantys lietuviai, kuo labai džiaugiuosi, yra sumanūs, smalsūs ir aktyvūs. Kai kurios veiklos yra tiesiog individualių asmenų kūrybinė veikla, burianti pagal inte-

Mūsų, kaip bendruomenės valdybos, pareiga visus palaikyti, padėti skleisti informaciją, suteikti pagalbą ir kartu dalyvauti, kurti.

resus. Mūsų, kaip bendruomenės valdybos, pareiga visus palaikyti, padėti skleisti informaciją, suteikti pagalbą ir kartu dalyvauti, kurti. Pati valdyba, kurią sudaro 9 žmonės, būtų nepajėgi tokios gausos veiklos kuruoti. Esame labai dėkingi drašiams ir aktyviems tautiečiams. Tai vyksta gana natūraliai: yra žmogus, turintis idėja, kreipiasi į mus arba savo jėgomis radęs palaikymą ima veikti. Taip įsikūrė ir aktyviai veikia Keliautojų klubas su Rūta Knizikevičiūte priešakyje, Mamųčių, Mažylių, sporto šakų: tinklinio, krepšinio, futbolo klubai, protmūšis, kultūros vakarai ir t. t. Kartais, pasikeitus situacijai, kai kurios veiklos išnyksta, atsiranda naujos. Turėjome ir gatvės muzikos dieną ir akciją „Darom“ senojoje ambasadoje, kino klubą, bet dėl kino salių trūkumo jo veiklą sustabdėme. Visokeriopu palaikymu, o ypač patalpomis mums padeda Lietuvos ambasada, Lietuvos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje, rengiant „BeNeLux“ sporto žaidynes stipriai prisidėjo Lietuvos nuolatinė atstovybė prie NATO. Jaučiame stiprų visų ambasadorių palaikymą, dirbame kartu ir bendradarbiaujame. Puikiai sutariame su ES komisaro V. Andriukaičio kabinetu. Bet su europarlamentarais bendrauti ▶

2018 m. vasario 16 d. Lietuvos 100-mečio minėjimas Briuselio Grand Place Rotušėje. Asm. archyvo nuotr.

sunkiau. Aktyvus mūsų draugas ir pagalbininkas P. Auštrevičius, kartais susikerta keliai su A. Guoga, o kitus dažniau matome debatuose, šventėse arba per televizorių.

Taip pat turime puikius draugus belgus/flamandus ir net tris garbės konsulus: Gento, Antverpeno ir Šarlerua (Charleroi).

O 2014 m. gruodžio 17 d. įkūrėme Lietuvių kultūros centrą Belgijoje (LKCB), patalpas nuomojame iš Voliuvės-Sen Lamberto (Woluwe-Saint-Lambert) komunos. Ant pastato pakabinome ir LKCB lentelę lietuvių ir prancūzų kalbomis. Nuo tos dienos mūsų veiklos labai išsiplėtė, ypač skirtos mažiesiems vaikams, kurie laukiami šeštadieninėje mokyklėlėje. 2017 m. rugsėjo mėnesį įsikūrė tautinių šokių kolektyvas „Lietuvonis“, kuris kartu su choru „Be lietaus“ dalyvavo Pasaulio lietuvių dainų šventėje ir atstovavo Belgijos lietuvius. Nuostabi patirtis ir pasipirtis dar aktyviau veikti „Vardan tos Lietuvos“ ir savęs.

Bet gausiausiai Belgijos lietuviai dalyvauja kasmetiniuose renginiuose – „BeNeLux“ lietuvių sporto žaidynėse (rengiamos nuo 2005 m.) ir Joninėse, kurios jau tradiciškai rengiamos Prancūzijos Ardėnų Maso upės slėnyje Leforo (Laifour) miestelyje. Bendradarbiaujame ir su kaimyninėmis Liuksemburgo, Olandijos, Prancūzijos, dabar užmezgėme ryšius ir su Vokietijos lietuvių bendruomenėmis.

Kokie 2018-ieji buvo BLB bendruomenei?

2018 m. pasitikome ypatingai – tik atšventę bendruomenės 70-metį. Šventė priminė, sustiprino ir suteikė jėgų, idėjų ir daug džiaugsmo. Šiai progai sukūrėme ir bendruomenei pristatėme filmą apie Belgijos lietuvius „Lietuviškos belgų gijos“. Filmo autorius Audrius Gražys, operatorius Henrikas Gulbinas. Filmą galima pamatyti tiesiog mūsų svetainėje

belglietuviai.eu. O vėliau laukė Lietuvos šimtmetis. Renginių gausybė. Svarbesni buvo skirti Lietuvos šimtmečiui. Šimtmetį kartu su ambasada ir atstovybėmis pasitikome Briuselio rotušėje bei lietuviškai aprengtu Briuselio simboliu – sysiojančiu berniuku „Manneken pis“, lietuviška muzika, vaišėmis ir trispalvėmis. Aš šiai progai net plaukus trispalve nusidažiusi buvau. Vienas įdomesnių

Užmezgėme ryšius ir susidraugavome su Latvijos ir Estijos bendruomenėmis Belgijoje. Kartu pažymėjome Baltijos šalių šimtmetį bendromis mišiomis, kuriose dalyvavo visų trijų šalių kunigai ir vyskupai, trys bendruomenės, buvo iškilmingai nešamos vėliavos ir surengta bendra vakarienė.

Bet man, kaip bendruomenės narei, ypač svarbus ir įsimintinas Belgijos lietuvių pasirodymas

2013 m., Lietuvai pirmininkaujant Briuselio maratone, 5 km bėgimą už Lietuvą įveikė A. Kulikauskaitė ir viena vyriausių maratonų bėgikų - jos mama. Asm. archyvo nuotr.

ir svarbiausių buvo 100 kilometrų bėgimas Briuselio Penkiasdešimtmečio parke (*Parc du Cinquante-naire*), kur bėgimas buvo išdalintas metais nuo 1918 iki 2018 m. ir turėjo bėgti po 1 kilometrą mažiausiai šimtas žmonių. Dalyvavo apie 200 žmonių, nes bėgo šeimomis, sporto komandomis, prisijungė draugai. Rudenį, dieną be mašinų (rugsėjo 14–15 d.), surengėme 100 kilometrų mišrų žygį – dviračiais ir pėsčiomis, jo metu aplankėme Diufelio miestelį ir jame esančius net du lietuviškus kryžius, Liuvene klausėme paskaitos apie vieną ryškiausią Lietuvos filosofų Emanuelį Leviną – čia jis skaitė filosofijos paskaitas studentams. Taip pat, be abejo, būtina paminėti „BeNeLux“ lietuvių žaidynes, Jonines.

Lietuvoje: Pasaulio lietuvių ir Lietuvos tautinių bendrijų dieną „Šimtas Lietuvos veidų – sujunkime Lietuvą“ Rotušės aikštėje ir Lietuvos šimtmečio dainų šventėje „Vardan tos...“. Mano žiniomis, Lietuvoje Belgijos vėliava lietuvių iki šiol buvo nešta vos pora kartų, kai dainavo vaikai ir ambasadoriaus rankose. Šįkart, pirmą kartą istorijoje, oficialiai Belgijos Lietuvių Bendruomenė nešė vėliavą kartu su kitų kraštų bendruomenėmis. Tuo labai didžiuojamės. Taip pat aktyvus buvo ir Pasaulio lietuvių suvažiavimas, Lietuvos švietimo ministerijos forumai ir kiti renginiai, seminarai ir t. t. Metus užbaigėme Beatričės Grincevičiūtės namų pristatymu, Andriaus Mamontovo koncertu ir

vaikams padovanojome Kalėdas su Kake Make ir Netvarkos nykštuku. Drašiai galiu sakyti, kad metai buvo neeiliniai, įsimintini ir padovanoję daug įspūdžių.

Artėja referendumas, kuriame bus sprendžamas pilietybės išsaugojimo klausimas. Kaip į šias aktualijas reaguoja Belgijos lietuviai? Ar pilietiškumas – svarbus bendruomenės veiklos aspektas?

Belgijos Lietuvių Bendruomenė politiškai yra viena aktyviausių, lyginant su kitų kraštų bendruomenėmis. Pilietiškumas mūsų bendruomenei labai svarbus. Mes ne tik aktyviausiai balsuojame, nes dauguma turime glaudžias sąsajas su Lietuva, bet ir esame atviri diskusijoms, debatams, svarstymams ir pagalbai. Nuo 2010 m. neaktyviai dalyvauju pasaulio lietuvių veikloje, žinau, kad pilietybės išsaugojimo klausimas keliamas jau daug metų. Stebiu ir neatsistebiu Lietuvos neveiklumu ir politiniu gebėjimu nedaryti, o vis temti gamą ir bandyti išsisukti. Net ir dabar, likus keliems mėnesiams iki referendumo, kurį Lietuva vis dėlto „privertė“ rengti, viskas dar labai neaišku, nėra pasiruošta. Man atrodo, kad pati Lietuva nesuinteresuota, padėti savo žmonėms, juos saugoti ir, prisidengdama kažkokiomis neaiškiomis baimėmis, nesugeba išsiaiškinti grėsmes keliančių šaltinių, pasekmių. Mano supratimu, Lietuva turėjo tam skirti daugiau energijos ir laiko, tyrimais išsiaiškinti visas baimes ir jas pagrįsti arba paneigti, ieškoti išeičių ir rasti bendrą, Lietuvai ir jos žmonėms taip reikalingą sprendimą. Nesuprantu, kodėl Vyriausybė mano, kad lietuvaičiai, išvykę svetur dėl duonos kąsnio, geresnio gyvenimo, o kartais paaukoję net save, šeimas, yra nesvarbūs pačiai Lietuvai. Manau, reiktų žvelgti į protingesnius, į pažengusias šalis ir, išanalizavus visus plusus ir minusus, suteikti

ti galimybę išlaikyti Lietuvos pilietybę tiems, kurie ją prarado įgydami kitos šalies pilietybę. Norėčiau pasiūlyti: jei jau taip bijoma, kad pilietybę gaus asmuo, kuris net gali pakenkti Lietuvai, gal būtų įmanoma, šiam asmeniui parašius prašymą suteikti Lietuvos pilietybę, per kokį mėnesį jį patikrinti, kas jis per vienas. o tada sudaryti galimybę išsaugoti Lietuvos pilietybę, davus priesaiką Lietuvai. Pavyzdžiui, aš gyvenu kitoje šalyje ir gavau tos šalies pilietybę. Parašau Lietuvai prašymą, kad norėčiau išsaugoti Lietuvos pilietybę. Lietuva svarsto mano prašymą, tikrindama mano duomenis. Paskui pakviečia atvykti, aš atvykstu ir duodama priesaika pasižadau ištikimai saugoti, gerbti ir tausoti Lietuvos pilietybę, lai-

Būtent tada žmonių smegenyse (daugumai) kažkas apsiverčia, priesaika yra priesaika, jos laužyti ne kiekvienas norės.

kytis Lietuvos įstatymų, garbingai atsiliepti apie savo šalį ir garsinti Lietuvos vardą, ir t. t. Būtent tada žmonių smegenyse (daugumos) kažkas apsiverčia, priesaika yra

priesaika, jos laužyti ne kiekvienas norės. Aišku, buvo galima pagalvoti ir apie pilietybės išsaugojimą, panašiai kaip gaunant rezidento pasą. Net neabejoju, kad dauguma užsienyje gyvenančių lietuvių, jei dabar ir negalvoja apie grįžimą, vis dažniau apie tai pagalvotų ir vyktų į Lietuvą atostogauti, aplankyti giminių ir artimųjų, vežtų vaikus į stovyklas, kai kurie naudotųsi gydymo paslaugomis, nes tai suprantama kalba, o sulaukę pensijos, turėdami užsienyje įgytą pensiją, galbūt grįštų oriai leisti senatvės ir t. t. Lietuvai nereikėtų jiems mokėti pensijų, o tai padėtų kelti šalies ekonomiką. O jei bijoma dėl to, kad pasaulio lietuviai pradės aktyviai dalyvauti politiniame gyvenime, manau, reiktų tik gerai pasukti galvas ir rasti išeitį. Nėra padėties be išeities, yra tik nenorėjimas veikti ir nepagrįstos baimės be analizės ir veiklos. Referendumo laukiu su nerimu. Labai gaila, kad viskas taip. Kartais gėda kam ir pasakyti. Lietuva per maža, kad galėtų nesaugoti savo piliečių. Kas jos laukia? Ir dabar politinė ir ekonominė padėtis nėra gera, nors ir sakytume, kad tvarkosi, turi daug gražių dalykų, kavinių ir t. t. Bet dar yra kur pasistiebt, reikia gerokai padirbėti. Aš pati susidu-

A. Kulikauskaitė su rašytoja Rūta Šepetyt (dešinėje). Tomo Razmaus nuotr.

riu Lietuvoje su nemažai iššūkių. Aišku, jų yra ir svetur. Bet man taip norėtusi, kad Lietuvoje būtų mažiau nesklandumų. Lietuva už savo skurdžius, sunkiai surinktus pinigus išleidžia vaikus į mokslus, suteikia galimybę baigti universitetus, įgyti specialybę ir dykai padovanoja juos kitoms, gudresnėms, turtingesnėms valstybėms.

lės, o kai kuriems – net paguodos. Kaip kad motina atiduodama viską savo vaikams nedrąsiai širdies kamputyje tikisi padėkos iš vaiko, taip ir Lietuva pirmiausia turėtų galvoti tik apie savo žmones ir jų gerovę, džiaugtis jų pasiekimais, palaikyti ir paremti. Ir kas labiau galėtų paguosti, jei ne motina tėvynė, gimtinė. Prisiminkime, kas

Mūsų bendruomenėje prasidės debatų, diskusijų ir susitikimų metas. Bandysime klausytis ir išgirsti, ir išsakyti savo nuogastavimus. Man asmeniškai labai įdomi visų nuomonė, kuo platesnis požiūris ir daugiau faktų, tuo įdomiau. Be to, laukia ne tik referendumas, bet ir Prezidento rinkimai. Manau, pusmetis žada būti labai aktyvus. Dar kelia nerimą „Brexitas“, kuris Briuselyje plačiai aptariamasis.

Metus pradėjome labdara Lietuvai, pagarbos bėgimu „Gyvybės ir mirties keliu“, diskusija apie sovietų režimą ir filmo „Ashes in the Snow“, pastatyto pagal didelio tarptautinio dėmesio sulaukusį Rūtos Šepetys romaną „Tarp pilkų debesų“, pristatymu. Nuo šių metų ši knyga įtraukta į Belgijos mokyklų privalomos literatūros sąrašą. Taip pat susitikimu su kandidatu į prezidentus G. Naušėda. Bandysime rengti 101 km bėgimą Vasario 16-osios proga. Jau esame suplanavę su tautiniu šokių kolektyvu „Lietuvonis“ aplankyti Hamburgo lietuvius ir kartu šokdami pažymėti Vasario 16-ąją. Paskui laukia Kovo 11-sios renginiai, „BeNeLux“ žaidynės, Joninės ir t. t. Turime daug planų, veiklos niekada netrūksta. Pasaulio lietuvių metus dovanosime Lietuvai ir Belgijai. Kartu su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kultūros komisija kuriame planus, kaip Lietuvoje pristatyti lietuvius iš kitų pasaulio kraštų ir atvirksčiai.

O aš pati labai norėčiau Pasaulio lietuvių metus pradėti kelionėmis po kitas šalis ir aplankyti draugus, pažįstamus lietuvius kituose kraštuose. Svarbiausiai, kad visiems pakaktų sveikatos ir narsos bei noro. To ir linkiu – niekada nenuleisti rankų. Optimistiškai žvelkime pirmyn ir atgalios atsigręžkime tik pasinerti į nostalgiskus prisiminimus ir pasikartoti jau išmoktas pamokas, kad nebedarytume tų pačių klaidų. Linkiu sėkmės Lietuvai ir jos žmonėms. ■

BLB atstovai ir kolegos Vilniuje, 2017 m.. Iš kairės: žurnalistas R. Zemkauskas, Amerikos lietuvė Angelė Nelsienė, A. Kulikauskaitė, A. Prancėvičius ir L. Gerikas. Asm. archyvo nuotr.

Norėtusi, kad tie nors trumpam grįžtantys lietuviai galėtų padėti bent pavyzdžiais, kaip negerai ir kaip gerai daryti, kad Lietuvoje būtų gera gyventi visiems. Mes ir taip neklausiamo, kuo mums gali padėti Lietuva, mums svarbiau, kaip mes jai galime padėti.

2019-ieji – Pasaulio lietuvių metai. Kokie jie bus Jūsų bendruomenei ir Jums asmeniškai? Ką esate suplanavę įgyvendinti, kaip pažymėsite šiuos metus?

Labai džiugu, kad po Lietuvos šimtmečio atėjo Pasaulio lietuvių metai. Tai parodo, kad Lietuva neturėtų būti viena pati sau šeiminkė, kad lietuviai, gyvenantys užsienyje, taip pat yra Lietuvos vaikai ir jiems reikia dėmesio, mei-

padėjo tremtiniams išverti Sibirą, kankinimus – tikėjimas, kad grįš namo, kad dar reikalingi. Pamenu L. Donskio žodžius, kad žmogus be tapatybės yra kaip ir niekas. Kiekvienas turėtų turėti ir saugoti

Kiekvienas turėtų turėti ir saugoti savo tapatybę, įgimtą tautybę ir būti visavertis pilietis su visomis teisėmis ir pareigomis.

savo tapatybę, įgimtą tautybę ir būti visavertis pilietis su visomis teisėmis ir pareigomis. Todėl norėčiau, kad pirmiausia Lietuva išgirstų pasaulio lietuvių prašymą ir pasistengtų padėti savo vaikams.